

Raadsavond	02-11-2023
Zaaknummer	484846
Portefeuillehouder	Nick van Egmond
Opsteller	Siko Westmaas
Onderwerp	Programmabegroting 2023

Beslispunten

1. Programmabegroting 2023 met de volgende uitgangspunten vast te stellen:
 1. Instemmen met de doelen, resultaten en inspanningen, zoals opgenomen in de richtmonitor, verwerkt in de programma's 1 tot en met 3 van deze programmabegroting;
 2. Instemmen met de financiële kaders, zoals verwoord in de begroting op pagina 94;
 3. Instemmen met de nieuwe systematiek van risico-inventarisatie en risicomanagement;
 4. Opdracht geven aan het college om de nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023 vervroegd te actualiseren en aan te passen aan de nieuwe systematiek en deze aangepaste nota vast te laten stellen door uw raad;
 5. Instemmen met het verwerken van de financiële effecten van de September circulaire als eerste begrotingswijziging op de begroting 2023-2026.
2. De geactualiseerde Nota Reserves en Voorzieningen 2023 vast te stellen.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil voor het einde van het jaar beschikken over een door de provincie goedgekeurde begroting voor het jaar 2023. Met deze begroting komen de middelen beschikbaar die nodig zijn voor de, door de gemeente, uit te voeren taken in 2023. Deze taken bestaan voor een heel groot deel uit reguliere taken die de gemeente jaarlijks uitvoert en voor een deel uit taken volgend uit Focus met Ambitie en taken volgend uit de Richtmonitor 2023, zoals vastgesteld in de gemeenteraad van 4 juli 2022.

Wat gaan we daarvoor doen

Voor 15 november wordt de door de gemeenteraad vastgestelde Programmabegroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2026 aan de provincie aangeboden. De provincie bericht voor het einde van het jaar of zij akkoord gaat met de begroting. Hierna kan de gemeente met de in deze begroting opgenomen middelen aan de slag gaan met de voor 2023 geplande taken. De extra taken die vanaf 2023 naast de reguliere jaarlijkse taken worden uitgevoerd zijn weergegeven in Overzicht III "Overzicht nieuw beleid" op pagina 109 van de begroting.

Inleiding

Met de voorliggende Programmabegroting 2023 presenteert ons college de begroting, gebaseerd op de financiële en beleidskaders, zoals de raad die in de Richtnota 2023 heeft vastgesteld. Deze financiële en beleidskaders zijn nog voor een groot deel gebaseerd op de oude Samenwerkingsagenda. Daarnaast zijn er na het vaststellen van de Richtnota verschillende ontwikkelingen geweest die ook zijn verwerkt in deze begroting. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de financiële effecten van deze ontwikkelingen. In de context en kaders avond van 19 oktober worden deze ontwikkelingen nader aan uw raad toegelicht.

Bedragen *€1000							
Begrotingsbeeld meerjarig bij Begroting 2023	2023		2024		2025		2026
Prognose nieuw begrotingsbeeld 2023 - 2026 bij Richtnota	-2.932	V	-2.699	V	-3.613	V	108
Ontwikkelingen ná Richtnota 2023:							
BUIG, toename bijstandontvangers en bijstelling BUIG uitkering	233	N	114	N	-28	V	-97
DVO Alphen, effect toename bijstandontvangers voor uitvoeringskosten	162	N	162	N	162	N	162
Compensatie jeugdzorg via algemene uitkering (stelpost van 75% naar 100%)	0		-259	V	199	N	304
Stelpost verlaging kosten jeugdzorg ivm hervormingsagenda	0		-100	V	-500	V	-500
Compensatie stijgende salariskosten zorgdomein jeugd en wmo	-72	V	-72	V	-73	V	-75
Technische bijstellingen: actualisatie staten B, C, D en E.	-49	V	519	N	771	N	861
Extra kosten Go! ivm woonplaatsbeginsel	350	N	0		0		0
Extra kosten ivm projectleider aanbesteding jeugd	96	N	0		0		0
Totaal wijzigingen na Richtnota	721	N	364	N	530	N	655
Prognose nieuw begrotingsbeeld 2023 - 2026 cf begroting 2023	-2.211	V	-2.335	V	-3.083	V	764

Onderbouwing

1.1 Instemmen met de doelen, resultaten en inspanningen, zoals opgenomen in de richtmonitor, verwerkt in de programma's 1 tot en met 3 van deze programmabegroting.

Gelijktijdig aan het opstellen van deze begroting is ook gewerkt aan het college uitvoeringsprogramma, gebaseerd op het Raadsakkoord "Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen". De doelen, resultaten en inspanningen, gebaseerd op de Samenwerkingsagenda uit de voorgaande raadsperiode zijn bij de Richtmonitor 2023 geactualiseerd. Conform het besluit van uw raad zijn de bij de Richtmonitor vastgestelde beleidskaders in deze begroting verwerkt. Later dit jaar biedt ons college het college-uitvoeringsprogramma aan. De nieuwe ambities en beleidswijzigingen die daaruit voortvloeien zullen in de Richtmonitor 2024 worden verwerkt. Desgewenst kan het leiden tot bijstelling van de beleidsdoelen en -inspanningen voor 2023.

1.2 Instemmen met de financiële kaders, zoals verwoord in de begroting op pagina 94.

Het gaat hier om indexering van lonen, belastingen en om het bijstellen van de budgetten, zoals onontkoombaar en noodzakelijk is op basis van de besluitvorming in de gemeenschappelijke regelingen of realisatie/ ervaring. De financiële kaders zijn een uitwerking van de financiële kaders, zoals vastgesteld door uw raad bij de Richtnota 2023.

1.3 Instemmen met de nieuwe systematiek van risico-inventarisatie en risicomanagement

In het raadsakkoord "Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen" heeft uw raad als koers aangegeven het proces van de risico-kwantificering te upgraden en toe te groeien naar het uitgangspunt dat er zo min mogelijk PM posten in de risico-inventarisatie worden opgenomen. Om dit mogelijk te maken heeft uw raad ons college de opdracht gegeven om een specialist/ bureau in te huren om gezamenlijk met de ambtelijke organisatie het huidige risicokwantificeringsproces te beoordelen en te bekijken of hier nog verbeteringen of andere werkwijze wenselijk kan zijn.

De herziene systematiek of doorontwikkeling behelst de volgende verbetering te realiseren:

- Een striktere scheiding tussen weerstandsrisico's (incidenteel) waarvoor een weerstandscapaciteit wordt aangehouden in de reserves en de wendbaarheidsrisico's (structureel) waarbij de gemeente en/of bestuur een duidelijke keuze kan maken in

- de beheersing van de risico's;
- b. Een modelmatige aanpassing waarbij op basis van simulaties een nauwkeuriger onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit mogelijk is;

Op basis van deze aanpassing kan uw raad en ons college daar waar wenselijk scherper aan de wind varen. Daarnaast dwingt het inzicht in de risico's uw raad en ons college om tijdig duidelijke keuzes te maken in termen van beheersing van de risico's. Met de versterking van de risicosturing kan de noodzakelijk aan te houden weerstandscapaciteit beperkt blijven.

1.4 Opdracht geven aan het college om de nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023 vervroegd te actualiseren en aan te passen aan de nieuwe systematiek en deze aangepaste nota vast te laten stellen door uw raad;

In de nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023 is een aantal uitgangspunten opgenomen die vragen om een technische aanpassing. Vanwege het korte tijdsbestek heeft het accent van de ondersteuning gelegen op de risico-inventarisatie en de risicoparaagraaf in deze begroting. De implementatie van het gewijzigde risicomanagement binnen de organisatie en het beleid dat hierover vastligt in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen krijgt in de komende maanden aandacht. Met het opdrachtgeven aan het college om deze nota aan te passen zorgen we ervoor dat de uitgangspunten voor het gewijzigde risicomanagement weer in overeenstemming is met het door uw raad vastgestelde beleid in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.

1.5 Instemmen met het verwerken van de financiële effecten van de Septembercirculaire als eerste begrotingswijziging op de begroting 2023-2026.

Een aantal dagen na Prinsjesdag is de Septembercirculaire verschenen. De financiële effecten van deze circulaire zijn niet meer verwerkt in de voor u liggende begroting. In onderstaand overzicht zijn de financiële effecten van de Septembercirculaire voor 2023-2026 wel verwerkt. De septembercirculaire geeft voor de komende jaren elk jaar een positief resultaat. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere accressen, die het gevolg zijn van hogere loon- en prijsontwikkelingen dan bij de Meicirculaire waren gehanteerd. De ontwikkelingen van de uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen leveren ons ook een voordeel op. De aantallen waarop de algemene uitkering is gebaseerd stijgen binnen Kaag en Braassem naar verhouding meer dan de landelijke aantallen. Voor 2026 heeft het Rijk een extra uitkering beschikbaar gesteld in aanloop naar een nieuwe financieringssysteem voor alle gemeenten.

Door deze financiële effecten meteen als eerste begrotingswijziging in de begroting te verwerken, is de begroting up to date en geeft het een actueel beeld voor de discussie over de realisatie en prioritering van de opgaven en doelstellingen in het college uitvoeringsprogramma.

*Bedragen *€1000*

Begrotingsbeeld 2023-2026, incl. effecten sept. circulaire	2023	2024	2025	2026
Prognose nieuw begrotingsbeeld 2023 - 2026 cf begroting 2023	-2.211 V	-2.335 V	-3.083 V	764 N
Ontwikkelingen ná Begroting 2023				
Effecten septembercirculaire	-984 V	-1.152 V	-1.094 V	-1.676 V
Begrotingsbeeld 2023-2026, inclusief effecten septembercirculaire	-3.195 V	-3.487 V	-4.177 V	-912 V

2. Vaststellen geactualiseerde nota Reserves en Voorzieningen 2023

De Nota Reserves en Voorzieningen wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld bij de behandeling van de begroting. Ook dit jaar is de nota geactualiseerd en zijn de saldi en de dotaties en de onttrekkingen bij de verschillende reserves en voorzieningen weer in overeenstemming gebracht met de vastgestelde jaarrekening 2021.

Uitvoering

De begroting, inclusief de begrotingswijziging als gevolg van de financiële effecten van de Septembercirculaire geeft voor alle jaren een structureel positief begrotingsresultaat. Dit

betekent dat de structurele lasten alle jaren minimaal zijn gedekt door de structurele baten. Om te komen tot de uitvoering van de doelen uit de Samenwerkingsagenda en de realisatie van de ambities uit Focus met Ambitie zijn (extra) middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast biedt deze begroting financiële ruimte om uitvoering te geven aan het nog vast te stellen college uitvoeringsprogramma.

Participatie en tijdslijn

De begroting zal via onderstaande tijdslijn met uw raad worden besproken en vastgesteld.

Risico's

De risico's die de gemeente vanaf het nieuwe begrotingsjaar loopt, zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de programmabegroting. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen risico's die een direct nadelig financieel gevolg hebben op komend jaar en waarvoor geen extra beheersmaatregelen te nemen zijn of genomen worden. Van deze risico's is een kans en financieel gevolg opgenomen. Dit zijn de weerstandsrisico's.

Daarnaast is er sprake van wendbaarheidsrisico's. De wendbaarheidsrisico's worden kort beschreven aan het einde van de paragraaf. Voor deze risico's moet er komend jaar worden ingezet op beheersmaatregelen. Dit kan zijn door daadwerkelijk kans van optreden of gevolgen te beperken, maar het kan ook zijn door eventuele structurele kosten op te nemen in de begroting.

Duurzaamheid

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting gegeven op de financiële duurzaamheid van onze gemeente bij de onderwerpen weerstandscapaciteit en financiële kengetallen.

Roelofarendsveen, 4 oktober 2022,
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

1. Programmabegroting 2023
2. Nota reserves en Voorzieningen 2023